

належного документування, міжнародно-правової оцінки та посилення відповідальності за порушення Конвенції про заборону хімічної зброї.

Для сектору безпеки і оборони України пріоритетними є розвиток спроможностей РХБ захисту, забезпечення сучасними засобами індикації та індивідуального захисту, удосконалення медичного забезпечення, підготовка особового складу й формування стійкої системи реагування на хімічні інциденти.

Комплексна протидія хімічній загрозі має поєднувати міжнародний тиск на державу-агресора, розвиток національних спроможностей РХБ захисту, належне документування порушень і підготовку особового складу до дій в умовах застосування токсичних хімічних речовин.

Примітка. Дослідження виконано згідно з планом роботи науково-дослідного гуртка «Актуальні питання бойового та логістичного забезпечення» кафедри бойового та логістичного забезпечення Київського інституту Національної гвардії України на 2025–2026 навчальний рік.

Прокоф'єв Дмитро Миколайович
курсант 1 навчальної групи 2 курсу
Військово-юридичного інституту
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

ВПЛИВ СУЧАСНИХ БОЙОВИХ УМОВ НА ТАКТИКУ ДІЙ ПІДРОЗДІЛІВ СИЛ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Сучасна збройна боротьба на території України характеризується радикальною трансформацією характеру війни, що зумовлено стрімким розвитком технологій, масовим застосуванням безпілотних систем, високоточних засобів ураження, засобів радіоелектронної боротьби та цифрових систем управління військами. У таких умовах класичні підходи до тактики дій підрозділів сил безпеки та оборони України зазнають суттєвих змін і потребують постійної адаптації до динамічного бойового середовища.

Однією з ключових характеристик сучасного бойового простору є його високий рівень «прозорості». Використання супутникової розвідки, розвідувальних та ударних безпілотних літальних апаратів, а також автоматизованих систем збору та обробки інформації дозволяє противнику практично безперервно здійснювати контроль за переміщенням підрозділів. Це значно зменшує можливості прихованого маневру і змушує сили оборони переходити до тактики розосередження, децентралізації управління та зменшення щільності бойових порядків.

У зв'язку з цим суттєво зросло значення мобільності підрозділів. Сучасна тактика передбачає постійну зміну позицій, швидке розгортання та згортання бойових порядків, а також уникнення тривалого перебування в одному районі. Це

дозволяє зменшити ефективність вогневого ураження противника, який активно використовує артилерію та високоточні ракети.

Окрему роль у зміні тактики відіграють безпілотні системи. Сьогодні БПЛА виконують не лише розвідувальні функції, але й активно застосовуються для коригування артилерійського вогню, ведення ударних операцій та психологічного впливу на особовий склад. Це призвело до появи нових тактичних вимог, зокрема необхідності постійного маскування, використання засобів радіоелектронної протидії та спеціальних методів боротьби з дронами противника.

Радіоелектронна боротьба стала одним із ключових факторів сучасного бою. Вона безпосередньо впливає на ефективність систем управління, зв'язку та навігації. Умови активного РЕБ призводять до порушення координації між підрозділами, що змушує командирів діяти в умовах обмеженої інформації. Це, у свою чергу, підвищує значення автономності малих тактичних груп і здатності приймати рішення на місцях без постійного централізованого управління.

Важливим аспектом сучасної тактики є також зростання інтенсивності вогневого впливу. Масове застосування артилерії, реактивних систем залпового вогню та високоточної зброї призводить до необхідності постійного інженерного обладнання позицій. Підрозділи змушені активно використовувати укриття, природні елементи місцевості та швидко змінювати райони розташування для уникнення ураження.

Суттєві зміни відбулися і в характері міських боїв. Урбанізоване середовище створює складні умови для ведення бойових дій, оскільки обмежує маневреність техніки та підвищує ризики для особового складу. У таких умовах зростає роль малих штурмових груп, інженерних підрозділів та тісної взаємодії різних родів військ. Міський бій вимагає високого рівня підготовки, швидкого прийняття рішень та гнучкого реагування на зміну обстановки.

Окремої уваги потребує трансформація системи тактичної підготовки особового складу. Сучасна підготовка все більше орієнтується на наближення до реальних бойових умов, включаючи дії під впливом БПЛА противника, у середовищі активної радіоелектронної боротьби, в умовах дефіциту часу та інформаційної невизначеності. Значний акцент робиться на розвитку індивідуальних навичок військовослужбовців, стресостійкості та здатності діяти автономно.

Крім того, важливим фактором є інтеграція стандартів НАТО, що сприяє уніфікації тактичних процедур, підвищенню сумісності підрозділів та впровадженню сучасних підходів до планування і ведення бойових дій. Це дозволяє підвищити ефективність взаємодії між підрозділами різних рівнів та родів військ.

Таким чином, сучасні бойові умови формують нову тактичну модель ведення бойових дій, яка базується на мобільності, розосередженні, технологічності та високому рівні автономності підрозділів. Подальший розвиток тактики сил безпеки та оборони України безпосередньо залежить від здатності адаптуватися до технологічно насиченого та динамічного бойового середовища, а також від

ефективності впровадження сучасних засобів управління та підготовки особового складу.

Розумний Олександр Анатолійович

Інструктор (з бойової підготовки)

сержант

Київський інститут Національної гвардії України

**УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ТА ЗАСТОСУВАННЯ
ОРГАНІВ ТА ПІДРОЗДІЛІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ
З УРАХУВАННЯМ БОЙОВОГО ДОСВІДУ
(З ПОЗИЦІЇ ТАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ)**

Ключові слова: підготовка військовослужбовців, бойовий досвід, виживання поранених

Вступ: Сучасні бойові дії довели, що рівень підготовки з тактичної медицини безпосередньо впливає на виживання особового складу. Значна частина втрат у бойових умовах пов'язана з причинами, які можуть бути усунені на етапі домедичної допомоги. Саме тому впровадження бойового досвіду у сфері тактичної медицини є одним із ключових напрямів удосконалення системи підготовки підрозділів сектору безпеки і оборони.

Мета дослідження: Метою даної роботи є визначення ролі тактичної медицини у вдосконаленні підготовки та застосування підрозділів, а також аналіз шляхів впровадження бойового досвіду для зниження втрат і підвищення ефективності дій.

Об'єкт дослідження: Об'єктом дослідження є система підготовки та застосування підрозділів сектору безпеки і оборони в частині медичного забезпечення.

Предмет дослідження: Предметом дослідження є впровадження принципів тактичної медицини, заснованих на бойовому досвіді, у підготовку особового складу та практику дій підрозділів.

Суть дослідження: Бойовий досвід сучасних конфліктів показує, що найбільша кількість смертей на полі бою пов'язана з масивною кровотечею, обструкцією дихальних шляхів та напруженим пневмотораксом. Усі ці стани можуть бути усунені на догоспітальному етапі за умови належної підготовки особового складу. Саме тому одним із головних напрямів удосконалення є навчання кожного військовослужбовця базовим алгоритмам надання допомоги.

Важливим аспектом є впровадження єдиних стандартів дій, які ґрунтуються на реальному бойовому досвіді. Алгоритми надання допомоги мають бути максимально простими, чіткими та доведеними до автоматизму. Регулярні тренування, моделювання бойових ситуацій і відпрацювання дій у стресових умовах дозволяють сформувати необхідні навички, що знижують ризик помилок.